

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (pátého senátu)

9. prosince 2015 *

„Řízení o předběžné otázce — Šestá směrnice o DPH — Osvobození — Článek 13 část B písm. d)
bod 6 — Zvláštní investiční fondy — Pojem — Investice do nemovitostí — Spravování fondů
kolektivního investování — Pojem — Skutečná správa nemovitostí“

Ve věci C-595/13,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podaná rozhodnutím Hoge Raad der Nederlanden (Nejvyšší soud Nizozemska) ze dne 1. listopadu 2013, došlým Soudnímu dvoru dne 21. listopadu 2013, v řízení

Staatssecretaris van Financiën

proti

Fiscale Eenheid X NV cs,

SOUDNÍ DVŮR (pátý senát),

ve složení T. von Danwitz, předseda čtvrtého senátu vykonávající funkci předsedy pátého senátu, D. Šváby, A. Rosas (zpravodaj), E. Juhász a C. Vajda, soudci,

generální advokátka: J. Kokott,

vedoucí soudní kanceláře: M. Ferreira, vrchní rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 4. března 2015,

s ohledem na vyjádření předložená:

- za Fiscale Eenheid X NV cs T. Scheerem, advocaat, K. Bruinsem a M. Morawskim, adviseurs,
- za nizozemskou vládu M. Bulterman, B. Koopman a H. Stergiou, jako zmocněnkyněmi,
- za švédskou vládu A. Falk, C. Meyer-Seitz, U. Persson, E. Karlssonem, L. Swedenborgem a C. Hagermanem, jako zmocněnci,
- za vládu Spojeného království L. Christiem, jako zmocněncem, ve spolupráci s R. Hillem, barrister,
- za Evropskou komisi W. Roelsem a C. Soulay, jako zmocněnci,

po vyslechnutí stanoviska generální advokátky na jednání konaném dne 20. května 2015,

* Jednací jazyk: nizozemština.

vydává tento

Rozsudek

- 1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu čl. 13 části B písm. d) bodu 6 šesté směrnice Rady 77/388/EHS ze dne 17. května 1977 o harmonizaci právních předpisů členských států týkajících se daní z obratu – Společný systém daně z přidané hodnoty: jednotný základ daně (Úř. věst. L 145, s. 1; Zvl. vyd. 09/01, s. 23), ve znění směrnice Rady 91/680/EHS ze dne 16. prosince 1991 (Úř. věst. L 376, s. 1, dále jen „šestá směrnice“).
- 2 Tato žádost byla podána v rámci sporu mezi Staatssecretaris van Financiën (státní tajemník pro finance) a Fiscale Eenheid X NV cs (dále jen „X“) ve věci dodatečného výměru daně z přidané hodnoty (DPH) společnosti X za rok 1996.

Právní rámec

Unijní právo

Právní úprava DPH

- 3 Podle čl. 2 bodu 1 šesté směrnice je předmětem DPH mimo jiné „poskytování služeb za protiplnění uskutečněné v tuzemsku osobou povinnou k dani, která jedná jako taková“.
- 4 Podle čl. 4 odst. 4 druhého pododstavce šesté směrnice „může každý členský stát považovat za jedinou osobu povinnou k dani osoby, které jsou usazeny na území určité země a které jsou sice právně nezávislé, avšak navzájem jsou úzce propojeny finančními, hospodářskými a organizačními vazbami.“
- 5 Ustanovení čl. 13 části B písm. d) bod 6 šesté směrnice zní následovně:

„Aniž jsou dotčeny jiné předpisy Společenství, osvobodí členské státy od daně následující plnění, a to za podmínek, které samy stanoví k zajištění správného a jednoznačného uplatňování těchto osvobození a k zamezení jakýchkoli daňových úniků, vyhýbání se daňovým povinnostem či zneužití daňového režimu:

[...]

d) tyto operace:

[...]

6. spravování zvláštních investičních fondů, jak je vymezují členské státy“.

- 6 Článek 13 část B písm. d) bod 6 šesté směrnice je formulován v podstatě totožně jako čl. 135 odst. 1 písm. g) směrnice Rady 2006/112/ES ze dne 28. listopadu 2006 o společném systému daně z přidané hodnoty (Úř. věst. L 347, s. 1), která od 1. ledna 2007 zrušila a nahradila šestou směrnicí.

Právní úprava v oblasti dohledu nad investičními fondy

- 7 Směrnice Rady 85/611/EHS ze dne 20. prosince 1985 o koordinaci právních a správních předpisů týkajících se subjektů kolektivního investování do převoditelných cenných papírů (SKIPCP) (Úř. věst. L 375, s. 3; Zvl. vyd. 06/01, s. 139) v prvním a druhém bodě odůvodnění uvádí:

„vzhledem k tomu, že právní předpisy členských států týkající se subjektů kolektivního investování se mezi sebou značně liší, zejména v oblasti jejich povinností a způsobů dohledu, kterému podléhají; že tyto rozdíly narušují podmínky hospodářské soutěže subjektů kolektivního investování a nezaručují přiměřenou ochranu pro podílníky;

vzhledem k tomu, že vnitrostátní právní předpisy upravující subjekty kolektivního investování by měly být koordinovány se záměrem sbližovat podmínky hospodářské soutěže takových subjektů na úrovni Společenství a současně zajistit účinnější a jednotnější ochranu pro podílníky; že taková koordinace usnadní subjektům kolektivního investování, které se nacházejí v jednom členském státě, uvádět jejich podílové jednotky na trh v jiných členských státech.“

- 8 Oblast působnosti směrnice SKIPCP je definována jejím šestým bodem odůvodnění následovně:

„vzhledem k tomu, že koordinace právních předpisů členských států by se zpočátku měla omezit na subjekty kolektivního investování jiné než uzavřeného typu, které nabízejí své podílové jednotky ke koupi veřejnosti ve Společenství a jejichž výhradním předmětem činnosti je investování do převoditelných cenných papírů [...]; že právní úprava subjektů kolektivního investování, na něž se nevztahuje tato směrnice, vyvolává řadu problémů, které musí být řešeny jinými předpisy, a tyto subjekty proto budou předmětem pozdější koordinace; [...]“.

- 9 Ve znění změněném směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2001/108/ES ze dne 21. ledna 2002 (Úř. věst. L 41, s. 35; Zvl. vyd. 04/04, s. 302), která se nepoužije na skutkový stav v původním řízení, stanoví směrnice SKIPCP v čl. 1 odst. 1 a 2:

„1. Členské státy uplatňují tuto směrnici na subjekty kolektivního investování do převoditelných cenných papírů (dále jen SKIPCP), které se nacházejí na jejich území.

2. Pro účely této směrnice a s výhradou článku 2 se za SKIPCP považují subjekty:

- jejichž výhradním předmětem činnosti je kolektivní investování kapitálu získaného od veřejnosti do převoditelných cenných papírů a/nebo do jiných likvidních finančních aktiv podle čl. 19 odst. 1 a které provozují svou činnost na základě zásady rozložení rizika a
- jejichž podílové jednotky jsou na žádost podílníků přímo nebo nepřímo odkoupeny nebo vyplaceny z aktiv těchto subjektů. Za rovnocenné odkupu nebo vyplacení se považuje jednání ze strany SKIPCP k zajištění toho, aby se hodnota jejich podílových jednotek na burze významně nelišila od čisté hodnoty jejich aktiv.“

- 10 Podle čl. 5 odst. 2 druhého pododstavce směrnice SKIPCP v jejím znění změněném směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2001/108/ES ze dne 21. ledna 2002 (Úř. věst. L 41, s. 20; Zvl. vyd. 06/04, s. 287), která se nepoužije na skutkový stav v původním řízení, „Správa podílových fondů a investičních společností zahrnuje pro účely této směrnice funkce uvedené v příloze II, které však nejsou vyjmenovány vyčerpávajícím způsobem“.

- 11 Uvedená příloha II mezi „funkcemi, které jsou součástí činnosti kolektivní správy portfolia“, uvádí následující body:

„– správa investic,

- administrativní činnosti:
 - a) právní služby a účetní služby v rámci správy fondu;
 - b) dotazy zákazníků;
 - c) oceňování a stanovování cen (včetně daňových přiznání);
 - d) sledování dodržování právních předpisů;
 - e) vedení registru podílníků;
 - f) rozdělování zisku;
 - g) emitování a vyplácení podílových jednotek;
 - h) smluvní vyrovnání (včetně odeslání osvědčení);
 - i) vedení záznamů,
- obchodování.“

12 Dohled nad investicemi byl zesílen přijetím směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/61/EU ze dne 8. června 2011 o správcích alternativních investičních fondů a o změně směrnic 2003/41/ES a 2009/65/ES a nařízení (ES) č. 1060/2009 a (EU) č. 1095/2010 (Úř. věst. L 174, s. 1), která nicméně není použitelná na skutkový stav v původním řízení. Z bodů 34 a 58 odůvodnění této směrnice vyplývá, že tato směrnice se použije i na nemovitostní fondy.

Nizozemské právo

- 13 Podle čl. 7 odst. 4 zákona z roku 1968 o dani z obratu (Wet op de Omzetbelasting 1968), ve znění použitelném na věc v původním řízení (dále jen „zákon o DPH“), „[f]yzické osoby a organizace ve smyslu obecného zákona o státních daních [Algemene wet inzake rijksbelastingen], které jsou podnikateli ve smyslu tohoto článku, které mají bydliště nebo sídlo v Nizozemsku nebo tam mají stálou provozovnu a které jsou ve finančním, organizačním a hospodářském ohledu propojeny tak, že tvoří jednu jednotku, jsou považovány, na žádost jedné nebo několika z nich, nebo i bez této žádosti na základě rozhodnutí Inspektora, proti kterému lze podat opravný prostředek, za jediného podnikatele od prvního dne měsíce následujícího po měsíci, ve kterém správce daně přijal toto rozhodnutí. Podrobná úprava vytvoření, změny a zániku daňové jednotky může být stanovena ministerskou vyhláškou“.
- 14 Článek 11 odst. 1 písm. i) bod 3 zákona o DPH v podstatě stanoví, že správa majetku shromážděného investičními fondy a investičními společnostmi za účelem kolektivního investování je osvobozena od DPH.

Spor v původním řízení a předběžné otázky

- 15 Společnost X je daňová jednotka ve smyslu čl. 7 odst. 4 zákona o DPH, tedy osoba povinná k dani uvedená v čl. 4 odst. 4 druhém pododstavci šesté směrnice.
- 16 Společnost A Beheer NV (dále jen „A“) je součástí této daňové jednotky.

- 17 V průběhu roku 1996 uzavřela společnost A se třemi společnostmi usazenými v Nizozemsku smlouvy týkající se poskytování různých služeb. Tyto společnosti nejsou součástí společnosti X. Byly založeny několika penzijními fondy. Po svém založení vydaly uvedené společnosti podíly a podílové listy, které byly převedeny na třetí osoby. Činnosti společností spočívají v získávání majitelů podílů nebo podílových listů, nákupu a prodeji nemovitostí a jejich správě. Společnosti nezaměstnávají žádné zaměstnance. Akcionáři vyžadují od uvedených společností výsledky ve formě vyplácení dividend.
- 18 Z uvedených smluv vyplývá, že společnost A vykonávala pro tyto společnosti za úplatu následující činnosti:
- a) veškeré činnosti, které je povinna vykonávat na základě své funkce statutární jednatelky zadavatele;
 - b) veškeré výkonné činnosti, které pro zadavatele vyplývají z právních předpisů, společenských smluv, stanov a ze správních rozhodnutí;
 - c) správa majetku zadavatele, jak je popsána v příloze I smluv;
 - d) vypracovávání finančních zpráv, automatizované zpracování dat a interní audit;
 - e) disponování s majetkem zadavatele, zejména nabývání a prodej nemovitostí, a
 - f) získávání majitelů podílů nebo podílových listů.
- 19 Příloha I uvedená v písm. c) výše stanoví:
- „Poskytování služeb v oblasti správy [...] zahrnuje:
- A. Správu nemovitostí:
- 1. dohled nad nemovitostí a jejím využíváním, jakož i udržování kontaktu s nájemci za tímto účelem;
 - 2. zapojení realitních makléřů na účet zadavatele v případě uvolnění nemovitosti; posuzování nájemců;
 - 3. prověřování uvolněných prostor a zjišťování aktuálního stavu;
 - 4. výběr nájemného [...] a administrativa týkající se dlužníků; zpracovávání příspěvků na bydlení;
 - 5. stanovení rozpočtu větších oprav a jejich realizace; technický odhad a dohled [...];
 - 6. plnění úkolů týkající se běžné údržby a dohled nad jejich správným prováděním;
 - 7. zajištění doplňkových dodávek a služeb; dohled nad jejich kvalitou a vyúčtování jejich nákladů nájemcům;
 - 8. administrativní zpracování výše uvedených činností a
 - 9. běžné právní činnosti; zvyšování nájemného a prodlužování nájemních smluv.

[...]“

- 20 Veškeré činnosti uložené společnosti A smlouvami dotčenými ve věci v původním řízení plní samotná společnost A nebo třetí osoby na její účet a její odpovědnost. Za tyto činnosti obdržela společnost A od každé ze společností dotčených v původním řízení odměnu ve výši 8 % z hypotetického ročního nájemného za nemovitosti spadající do majetku dotčené společnosti.
- 21 Společnost X neodvedla DPH z odměn obdržených od těchto tří společností investujících do nemovitostí, neboť měla za to, že na služby, které poskytuje sama nebo prostřednictvím třetích osob na svou odpovědnost, se vztahuje osvobození od daně stanovené v čl. 11 odst. 1 písm. i) bodě 3 zákona o DPH.
- 22 Inspektor vnitrostátního daňového orgánu měl nicméně za to, že toto osvobození se vztahuje pouze na činnosti uvedené v bodech e) a f) dotčených správcovských smluv, tedy na koupi a prodej nemovitostí, jakož i na získávání majitelů podílů nebo podílových listů. Zaslal tedy společnosti X dodatečný výměr DPH za období od 1. ledna do 31. prosince 1996.
- 23 Na základě námitky podané proti tomuto platebnímu výměru Inspektora vnitrostátního daňového orgánu dodatečně snížil požadovanou částku, zároveň ale konstatoval, že na část služeb poskytnutých společnostmi A se nevztahuje osvobození. Vzhledem k tomu, že se společnost X domnívala, že snížení je nedostatečné, podala žalobu proti rozhodnutí Inspektora vnitrostátního daňového orgánu k Rechtbank Breda (soud v Bredě). Tento soud prohlásil žalobu za opodstatněnou, zrušil uvedené rozhodnutí a vyhověl návrhu na výraznější snížení.
- 24 Inspektor vnitrostátního daňového orgánu následně podal proti rozsudku Rechtbank Breda odvolání k Gerechtshof te 's Hertogenbosch (odvolací soud v Hertogenbosch), který potvrdil rozhodnutí prvostupňového soudu.
- 25 Státní tajemník ministerstva financí podal proti rozsudku Gerechtshof te 's Hertogenbosch (odvolací soud v Hertogenbosch) kasační opravný prostředek k Hoge Raad der Nederlanden (Nejvyšší soud Nizozemska). Generální advokát při Hoge Raad der Nederlanden (Nejvyšší soud Nizozemska) vyzval ve svém stanovisku tento soud, aby prohlásil kasační opravný prostředek za neopodstatněný.
- 26 Hoge Raad der Nederlanden (Nejvyšší soud Nizozemska) si klade otázku, zda takové investiční společnosti, jako jsou dotčené společnosti, v nichž kapitál shromažďuje více než jeden investor pro účely nákupu, držení, správy a prodeje nemovitostí za účelem dosažení zisku, který se rozdělí mezi podílníky formou dividend, přičemž podílníci získávají výhodu i z nárůstu hodnoty jejich podílů, musejí být považovány za „zvláštní investiční fondy“ ve smyslu čl. 13 části B písm. d) bodu 6 šesté směrnice. Konkrétně se táže, zda použití tohoto ustanovení brání skutečnost, že fondy investují do nemovitostí.
- 27 V případě, že by bylo možné považovat dotčené společnosti za „zvláštní investiční fondy“ ve smyslu čl. 13 části B písm. d) bodu 6 šesté směrnice, si Hoge Raad der Nederlanden (Nejvyšší soud Nizozemska) klade otázku, zda skutečná správa nemovitostí, včetně veškerých činností souvisejících s pronájmem těchto nemovitostí a s jejich údržbou, kterou tyto společnosti přenesly na třetí osobu, tedy společnost A, představuje činnost „spravování“ ve smyslu tohoto ustanovení.
- 28 Za těchto okolností se Hoge Raad der Nederlanden (Nejvyšší soud Nizozemska) rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:
- „1) Musí být čl. 13 část B písm. d) bod 6 šesté směrnice vykládán v tom smyslu, že společnost, která byla zřízena více než jedním investorem s jediným cílem investovat akumulovaný kapitál do nemovitostí, může být považována za zvláštní investiční fond ve smyslu tohoto ustanovení?

- 2) Pokud bude odpověď na první otázku kladná: musí být čl. 13 část B písm. d) bod 6 šesté směrnice vykládán v tom smyslu, že pojem „spravování“ zahrnuje i skutečnou správu nemovitostí společnosti, přenesenou společností na třetí osobu?“

K předběžným otázkám

K první otázce, týkající se pojmu „zvláštní investiční fond“

- 29 Podstatou první otázky předkládajícího soudu, jak vyplývá z předkládacího usnesení, je, zda musí být čl. 13 část B písm. d) bod 6 šesté směrnice vykládán v tom smyslu, že takové investiční společnosti, jako jsou společnosti dotčené ve věci v původním řízení, v nichž je kapitál akumulován několika investory pro účely nákupu, držení, spravování a prodeje nemovitostí s cílem dosáhnout zisku, který se rozdělí mezi podílníky formou dividend, přičemž tito vlastníci získávají výhodu i z nárůstu hodnoty jejich podílu, mohou být považovány za „zvláštní investiční fondy“ ve smyslu tohoto ustanovení.
- 30 Je třeba bez dalšího připomenout, že i když jsou podle ustálené judikatury osvobození od daně upravená zejména v čl. 13 části B písm. d) bodem 6 šesté směrnice autonomními pojmy unijního práva, které v zásadě musejí být definovány stejně, účelem čehož je zamezit rozdílům při používání režimu DPH mezi jednotlivými členskými státy, takže členské státy nemohou měnit jejich obsah, tak tomu však nemůže být v případě, kdy jim normotvůrce Evropské unie svěřil pravomoc vymezit určité pojmy v rámci osvobození od daně (v tomto smyslu viz rozsudky *Abbey National*, C-169/04, EU:C:2006:289, body 38 a 39; *JP Morgan Fleming Claverhouse Investment Trust a The Association of Investment Trust Companies*, C-363/05, EU:C:2007:391, body 19 a 20; *Wheels Common Investment Fund Trustees a další*, C-424/11, EU:C:2013:144, bod 16, jakož i *ATP PensionService*, C-464/12, EU:C:2014:139, bod 40).
- 31 Článek 13 část B písm. d) bod 6 šesté směrnice přitom členským státům přiznává pravomoc definovat pojem „zvláštní investiční fondy“ (viz rozsudky *Wheels Common Investment Fund Trustees a další*, C-424/11, EU:C:2013:144, bod 16, jakož i *ATP PensionService*, C-464/12, EU:C:2014:139, bod 40).
- 32 Tato pravomoc vymezit pojmy svěřená členským státům je nicméně omezena zákazem postupovat v rozporu se samotným vymezením osvobození od daně užitým unijním normotvůrcem. Členský stát zejména nemůže vybrat z těchto fondů kolektivního investování, aniž popře samotný pojem „zvláštní investiční fondy“, ty, na které se vztahuje osvobození, a ty, na které se nevztahuje. Uvedené ustanovení mu tedy dává pouze pravomoc vymezit ve vnitrostátním právu fondy, které odpovídají pojmu „zvláštní investiční fondy“ (v tomto smyslu viz rozsudky *JP Morgan Fleming Claverhouse Investment Trust a The Association of Investment Trust Companies*, C-363/05, EU:C:2007:391, body 41 až 43; *Wheels Common Investment Fund Trustees a další*, C-424/11, EU:C:2013:144, bod 17, jakož i *ATP PensionService*, C-464/12, EU:C:2014:139, bod 41).
- 33 Tato pravomoc definovat pojem „zvláštní investiční fondy“ přiznaná členským státům musí rovněž brát ohled na cíle sledované šestou směrnicí a na zásadu daňové neutrality, která je vlastní společnému systému DPH (v tomto smyslu viz rozsudky *JP Morgan Fleming Claverhouse Investment Trust a The Association of Investment Trust Companies*, C-363/05, EU:C:2007:391, body 22 a 43; *Wheels Common Investment Fund Trustees a další*, C-424/11, EU:C:2013:144, bod 18, jakož i *ATP PensionService*, C-464/12, EU:C:2014:139, bod 42).
- 34 V tomto ohledu je třeba poznamenat, že cílem osvobození operací souvisejících se spravováním zvláštních investičních fondů od daně je zejména ulehčit investorům investování peněz do investičních fondů vyloučením nákladů tvořených DPH, a tedy zajištěním toho, že společný systém DPH bude daňově neutrální, co se týče výběru mezi přímým investováním do cenných papírů a investováním prostřednictvím subjektů kolektivního investování (viz rozsudky *JP Morgan Fleming Claverhouse*

Investment Trust a The Association of Investment Trust Companies, C-363/05, EU:C:2007:391, bod 45; Wheels Common Investment Fund Trustees a další, C-424/11, EU:C:2013:144, bod 19, jakož i ATP PensionService, C-464/12, EU:C:2014:139, bod 43).

- 35 Pro účely použití šesté směrnice je tudíž třeba určit, zda lze společnosti s takovými vlastnostmi, jaké mají společnosti dotčené v původním řízení, založené několika investory pouze za účelem investování akumulovaného kapitálu do nemovitostí, považovat za „zvláštní investiční fondy“ ve smyslu čl. 13 části B písm. d) bodu 6 této směrnice.
- 36 Je třeba připomenout, že fondy, které jsou subjekty kolektivního investování do převoditelných cenných papírů ve smyslu směrnice SKIPCP, představují zvláštní investiční fondy (v tomto smyslu viz zejména rozsudky Deutsche Bank, C-44/11, EU:C:2012:484, bod 32; Wheels Common Investment Fund Trustees a další, C-424/11, EU:C:2013:144, bod 23, jakož i ATP PensionService, C-464/12, EU:C:2014:139, bod 46). Jak vyplývá z čl. 1 odst. 2 uvedené směrnice, subjekty kolektivního investování do převoditelných cenných papírů jsou subjekty, jejichž výhradním předmětem činnosti je kolektivní investování kapitálu získaného od veřejnosti do převoditelných cenných papírů, které provozují svou činnost na základě zásady rozložení rizika a jejichž podíly jsou na žádost podílníků přímo nebo nepřímo odkoupeny nebo vyplaceny z aktiv těchto subjektů.
- 37 Za zvláštní investiční fondy musí být dále považovány fondy, které mají stejné vlastnosti jako subjekty kolektivního investování ve smyslu směrnice SKIPCP, aniž jsou těmito subjekty, a provádějí tedy stejné operace nebo alespoň vykazují srovnatelné rysy, takže se nacházejí v konkurenčních vztazích (v tomto smyslu viz rozsudky Abbey National, C-169/04, EU:C:2006:289, body 53 až 56; JP Morgan Fleming Claverhouse Investment Trust a The Association of Investment Trust Companies, C-363/05, EU:C:2007:391, body 48 až 51; Wheels Common Investment Fund Trustees a další, C-424/11, EU:C:2013:144, bod 24, jakož i ATP PensionService, C-464/12, EU:C:2014:139, bod 47).
- 38 Je však třeba konstatovat, že takové společnosti, jako jsou společnosti dotčené ve věci v původním řízení, založené několika investory pouze za účelem investování akumulovaného kapitálu do nemovitostí, nemohou být považovány za subjekt kolektivního investování kapitálu ve smyslu směrnice SKIPCP. Investování zaměřené výlučně na nemovitosti totiž nespadá pod směrnici SKIPCP, neboť tato směrnice se v souladu s jejím čl. 1 odst. 1 a 2 použije jen na investování do převoditelných cenných papírů.
- 39 K tomu, aby mohly být takové společnosti, jako jsou společnosti dotčené ve věci v původním řízení, považovány za zvláštní investiční fondy osvobozené od daně ve smyslu čl. 13 části B písm. d) bodu 6 šesté směrnice, musí mít tedy stejné vlastnosti jako subjekty kolektivního investování definované směrnicí SKIPCP a provádět stejné operace, nebo alespoň vykazovat natolik srovnatelné rysy, aby se s těmito subjekty nacházely v konkurenčních vztazích.
- 40 V tomto ohledu je úvodem nutno uvést, že osvobození stanovené v čl. 13 části B písm. d) bodu 6 šesté směrnice se použije na subjekty investování podléhající zvláštnímu dohledu na vnitrostátní úrovni, jak uvedla generální advokátka v bodech 22 až 29 svého stanoviska.
- 41 Jak Soudní dvůr několikrát podotkl v souvislosti s výkladem osvobození spravování zvláštních investičních fondů od daně ve smyslu uvedeného ustanovení, harmonizace právní úpravy DPH předcházela harmonizaci právní úpravy týkající se udělování povolení investičním fondům a dohledu nad nimi a zejména směrnicí SKIPCP (rozsudky Abbey National, C-169/04, EU:C:2006:289, bod 55, jakož i JP Morgan Fleming Claverhouse Investment Trust a The Association of Investment Trust Companies, C-363/05, EU:C:2007:391, bod 32).
- 42 Jak uvedla generální advokátka v bodě 21 svého stanoviska, členské státy původně označovaly za investiční fondy takové fondy, které jsou regulovány na vnitrostátní úrovni, a tudíž podléhají zvláštním předpisům o udělování povolení a dozoru, tedy schvalování veřejnými orgány a dohledu zejména za

účelem ochrany investorů. Odkaz na vnitrostátní právo členských států pro účely definování pojmu „zvláštní investiční fondy“ tak umožnil přiznat investicím podléhajícím zvláštnímu státnímu dohledu osvobození od daně podle čl. 13 části B písm. d) bodu 6 šesté směrnice.

- 43 Z prvního a druhého bodu odůvodnění směrnice SKIPCP vyplývá, že z důvodu rozdílů mezi právními předpisy členských států, které upravují subjekty kolektivního investování, zejména pokud jde o povinnosti a dohled, kterému podléhají, zamýšlel normotvůrce Unie sladit uvedené právní předpisy se záměrem sblížit podmínky hospodářské soutěže takových subjektů na úrovni Unie, zajistit účinnější a jednotnější ochranu pro podílňíky, jakož i usnadnit subjektům kolektivního investování, které se nacházejí v jednom členském státě, uvádění jejich podílových jednotek na trh v jiných členských státech.
- 44 Směrnice SKIPCP tedy pro subjekty kolektivního investování usazené v členských státech zavedla společná minimální pravidla týkající se jejich povolování, struktury, činnosti a informací, které musí zveřejňovat.
- 45 Zavedení prvních regulačních prvků dohledu nad investičními fondy prostřednictvím směrnice SKIPCP na úrovni Unie omezilo prostor pro uvážení, který mají členské státy při definování zvláštních investičních fondů ve smyslu čl. 13 části B písm. d) bodu 6 šesté směrnice.
- 46 Pravomoc členských států vymezit pojmy byla překryta koordinací právních předpisů v oblasti dohledu nad investičními fondy na úrovni Unie. Pojem „zvláštní investiční fondy“ ve smyslu čl. 13 části B písm. d) bodu 6 šesté směrnice je tedy vymezen jak unijním právem, tak i vnitrostátním právem.
- 47 Soudní dvůr rozhodl, že za zvláštní investiční fondy osvobozené od daně ve smyslu tohoto ustanovení je třeba považovat investování spadající pod směrnici SKIPCP a podléhající v tomto rámci zvláštnímu státnímu dohledu a kromě toho fondy, které mají stejné vlastnosti jako subjekty kolektivního investování ve smyslu této směrnice, aniž jsou těmito subjekty, a provádějí tedy stejné operace nebo alespoň vykazují srovnatelné rysy, takže se nacházejí v konkurenčních vztazích (rozsudky *Wheels Common Investment Fund Trustees* a další, C-424/11, EU:C:2013:144, body 23 a 24, jakož i *ATP PensionService*, C-464/12, EU:C:2014:139, body 46 a 47).
- 48 Jak přitom uvedla generální advokátka v bodě 27 svého stanoviska, pouze investování podléhající zvláštním státnímu dohledu může podléhat stejným soutěžním podmínkám a oslovovat tentýž okruh investorů. Tyto jiné typy investičních fondů tedy v podstatě mohou být osvobozeny od daně podle čl. 13 části B písm. d) bodu 6 šesté směrnice, pokud členské státy stanoví zvláštní státní dohled i pro takové fondy.
- 49 Z toho vyplývá, že pokud jde o věc v původním řízení, investování zaměřené výlučně na nemovitosti, které nepodléhá pravidlům dohledu stanoveným unijním právem použitelným v roce 1996, tedy směrnicí SKIPCP, může představovat zvláštní investiční fond ve smyslu čl. 13 části B písm. d) bodu 6 šesté směrnice pouze tehdy, jestliže vnitrostátní právo stanoví pro takový fond zvláštní státní dozor.
- 50 Vzhledem k tomu, že údaje poskytnuté předkládajícím soudem neumožňují určit, zda je tomu tak ve věci v původním řízení, přísluší takové posouzení tomuto soudu.
- 51 Pro případ, že by předkládající soud konstatoval, že tři společnosti, jimž společnost A poskytovala různé služby, podléhaly zvláštnímu státnímu dohledu, je nutno ještě zkoumat, zda tyto společnosti mají další vlastnosti vyžadované k tomu, aby mohly být považovány za zvláštní investiční fond, který může být osvobozen od daně ve světle účelu čl. 13 části B písm. d) bodu 6 šesté směrnice a zásady daňové neutrality.

- 52 V tomto ohledu zastávají společnost X a Evropská komise názor, že vlastnosti společností dotčených ve věci v původním řízení odpovídají vlastnostem zvláštního investičního fondu, jak vyplývají z judikatury Soudního dvora. Investiční fond by tedy byl porovnatelný se subjekty kolektivního investování definovanými směrnicí SKIPCP v případě, že osoby nabyly práva na účast v tomto fondu, že výnos z takto uskutečněného investování závisí na výsledcích investování provedeného správcí fondu v období, během kterého jsou tyto osoby držiteli práv účasti, a že podílníci mají právo na zisk a nesou riziko správy fondu (v tomto smyslu viz rozsudek *Wheels Common Investment Fund Trustees* a další, C-424/11, EU:C:2013:144, bod 27). V tomtéž smyslu Soudní dvůr rozhodl, že podnikové penzijní fondy mohou být považovány za zvláštní investiční fondy, pokud jsou financovány příjemci vyplácených penzí, úspory jsou investovány na základě zásady rozložení rizik a investiční riziko nesou účastníci (rozsudek *ATP PensionService*, C-464/12, EU:C:2014:139, bod 59).
- 53 Vzhledem k údajům poskytnutým předkládajícím soudem a poznatkům ve spisu předloženém Soudnímu dvoru je to zřejmě případ společností dotčených v původním řízení.
- 54 Tyto společnosti shromažďují kapitál pocházející z různých penzijních fondů a jejich cílem je nákup, držení, správa a prodej nemovitostí za účelem dosažení co možná nejvyššího zisku. Uvedené společnosti emitovaly podílové listy, které přiznávají jejich držitelům právo na poměrnou část ze zisku společnosti formou dividend. Osoby, které vlastní tyto podílové listy, mají rovněž právo na zisk dotčené společnosti v důsledku nárůstu hodnoty jejich podílu. Investiční riziko nesou podílníci. Investoři, kteří svá aktiva investovali do kapitálu jedné z těchto společností, nesou riziko spojené se spravováním aktiv shromážděných uvedenou společností. Zisk těchto investorů v podobě dividend závisí na výnosu aktiv dotčené společnosti. Kapitál společností dotčených ve věci v původním řízení je k dispozici různým investorům, kteří mají v případě zájmu možnost postoupit své podílové listy třetím osobám. Kromě toho mohou do dotčené společnosti vstoupit noví investoři a vnést do ní nový kapitál.
- 55 Je nutno uvést, že nelze přijmout argument uvedený švédskou vládou, týkající se nerozložení rizika nemovitostního fondu.
- 56 Pokud jde v tomto ohledu o společnosti dotčené v původním řízení, z informací uvedených na jednání a ze spisu předloženého Soudnímu dvoru zřejmě vyplývá, že akumulovaný kapitál je investován podle zásady rozložení rizika. Fondy jsou investovány do různých kategorií nemovitostí, a to jak do nemovitostí určených k bydlení, tak do komerčních nemovitostí, jakož i v různých zeměpisných oblastech.
- 57 Jak zdůrazňuje Komise, skutečnost, že se v projednávaném případě jedná o investice do nemovitostí, nemá vliv na povahu činností tří společností dotčených v původním řízení, tedy na kolektivní správu fondů. Článek 13 část B písm. d) bod 6 šesté směrnice se totiž obecně týká „zvláštních investičních fondů“ a nezmiňuje žádnou konkrétní formu investování ani nerozlišuje podle aktiv, do nichž jsou fondy investovány. Nic tedy nehovoří ve prospěch tvrzení, že osvobození od daně upravené tímto ustanovením by mělo být přiznáno pouze investování do cenných papírů a že by z tohoto osvobození měly být vyňaty jiné formy investování. Kontext, znění čl. 13 části B písm. d) bodu 6 šesté směrnice ani účel tohoto ustanovení totiž nenaznačují, že záměrem normotvůrce Unie bylo omezit použití tohoto ustanovení pouze na subjekty kolektivního investování, které investují do převoditelných cenných papírů.
- 58 Předkládající soud se nicméně táže, zda účelu osvobození od daně stanoveného v tomtéž ustanovení, jak byl formulován Soudním dvorem, může být dosaženo investováním do nemovitostí, přičemž zejména zdůrazňuje, že judikatura Soudního dvora týkající se tohoto osvobození od daně se týká pouze investování do převoditelných cenných papírů.

- 59 V tomto ohledu je třeba konstatovat, že skutečnost, že se stávající judikatura Soudního dvora týká situací, v nichž je kolektivní majetek investován do cenných papírů, se vysvětluje předmětem dosavadních řízení, která Soudní dvůr projednával, neboť dodnes nebyl povolán k tomu, aby analyzoval skutečnosti týkající se investování do jiných aktiv, jak uvádí společnost X.
- 60 Jak však ukazují šestý bod odůvodnění a článek 24 směrnice SKIPCP a jak vyplývá z čl. 19 odst. 1 písm. e) téže směrnice ve znění směrnice 2001/108, která není použitelná v době rozhodné z hlediska skutkových okolností v původním řízení, koordinace právní úpravy dohledu se týká nejen SKIPCP, ale i dalších subjektů kolektivního investování (v tomto smyslu viz rozsudek JP Morgan Fleming Claverhouse Investment Trust a The Association of Investment Trust Companies, C-363/05, EU:C:2007:391, body 32 a 34). Investování do převoditelných cenných papírů tedy představuje jen zvláštní formu regulovaných investic.
- 61 Takový výklad podporuje i skutečnost, že se směrnice 2011/61, která na unijní úrovni představuje další krok k harmonizaci zvláštního státního dohledu nad investicemi, použije i na nemovitostní fondy, jak vyplývá zejména z bodu 34 odůvodnění této směrnice.
- 62 V této souvislosti by byla skutečnost, že se takovým společností investujícím do nemovitostí, jako jsou společnosti dotčené v původním řízení, nepřizná osvobození od daně stanovené v čl. 13 části B písm. d) bodu 6 šesté směrnice z důvodu, že spravování majetku se týká nemovitostí, v rozporu se zásadou daňové neutrality.
- 63 Pokud totiž investice sestávající z převoditelných cenných papírů nebo nemovitostí podléhají srovnatelnému zvláštnímu státnímu dohledu, existuje mezi těmito formami investic i přímá soutěž. V obou případech je pro investora podstatné zúročení jeho investic. Podle ustálené judikatury přitom zásada daňové neutrality brání tomu, aby s poskytováním podobných služeb, které si tak navzájem konkurují, bylo z hlediska DPH zacházeno odlišně (viz rozsudek Wheels Common Investment Fund Trustees a další, C-424/11, EU:C:2013:144, bod 21 a citovaná judikatura).
- 64 Na první otázku je tudíž třeba odpovědět tak, že čl. 13 část B písm. d) bod 6 šesté směrnice musí být vykládán v tom smyslu, že takové investiční společnosti, jako jsou společnosti dotčené ve věci v původním řízení, v nichž je kapitál akumulován několika investory, kteří nesou riziko spojené se spravováním aktiv shromážděných v dotčené společnosti pro účely nákupu, držení, spravování a prodeje nemovitostí s cílem dosáhnout zisku, který se rozdělí mezi podílníky formou dividend, přičemž tito podílníci získávají výhodu i z nárůstu hodnoty jejich podílu, mohou být považovány za „zvláštní investiční fondy“ ve smyslu tohoto ustanovení pod podmínkou, že tyto společnosti v dotčeném členském státě podléhají zvláštnímu státnímu doзору.

Ke druhé otázce, týkající se pojmu „spravování“

- 65 Podstatou druhé otázky předkládacího soudu je, zda musí být čl. 13 část B písm. d) bod 6 šesté směrnice vykládán v tom smyslu, že pojem „spravování“ zahrnuje i skutečnou správu nemovitostí zvláštního investičního fondu, který ji přenesl na třetí osobu.
- 66 Z odůvodnění předkládacího usnesení vyplývá, že „třetími osobami“ je nutno chápat společnost A, která za tři společnosti dotčené v původním řízení převzala veškeré povinnosti týkající se spravování, včetně jednatelství, a kromě toho že skutečná správa nemovitostí zahrnuje zejména její pronájem, správu stávajících nájemních vztahů, jakož i delegování údržby a dohled nad ní na další třetí osoby.
- 67 Je tedy nutno určit, zda se spravování ve smyslu čl. 13 části B písm. d) bodu 6 šesté směrnice týká jen nákupu a prodeje dotčených nemovitostí, nebo i jejich skutečné správy.

- 68 V tomto ohledu je třeba připomenout, že podle ustálené judikatury je třeba výrazy použité k vymezení osvobození uvedených v článku 13 šesté směrnice vykládat striktně. Výklad těchto výrazů však musí být v souladu s cíli sledovanými těmito osvobozeními a musí splňovat požadavky zásady daňové neutrality, která je vlastní společnému systému DPH. Toto pravidlo striktního výkladu tak neznamená, že by měly být výrazy použité k vymezení osvobození uvedených v článku 13 vykládány způsobem, který by vyloučil účinky těchto osvobození (viz mimo jiné rozsudky Zimmermann, C-174/11, EU:C:2012:716, bod 22 a citovaná judikatura, jakož i Mapfre asistencia a Mapfre warranty, C-584/13, EU:C:2015:488, bod 26).
- 69 Jak již Soudní dvůr uvedl, pojem „spravování“ zvláštních investičních fondů uvedený v čl. 13 části B písm. d) bodě 6 šesté směrnice je autonomním pojmem unijního práva, jehož obsah členské státy nemohou měnit (rozsudek Abbey National, C-169/04, EU:C:2006:289, bod 43).
- 70 Tento pojem není normotvůrcem Unie definován.
- 71 Soudní dvůr však upřesnil, že operacemi, kterých se týká osvobození spravování zvláštních investičních fondů od daně, jsou operace, které jsou specifické pro činnost subjektů kolektivního investování (rozsudky Abbey National, C-169/04, EU:C:2006:289, bod 63; Deutsche Bank, C-44/11, EU:C:2012:484, bod 31, a ATP PensionService, C-464/12, EU:C:2014:139, bod 65). Pokud jde konkrétně o služby spravování poskytované externím správcem, Soudní dvůr rozhodl, že tyto operace musejí tvořit samostatnou skupinu posuzovanou jako celek a být specifickými a podstatnými součástmi spravování zvláštních investičních fondů (rozsudek ATP PensionService, C-464/12, EU:C:2014:139, bod 65).
- 72 Kromě činností spravování investic jsou specifickými činnostmi subjektů kolektivního investování takové administrativní činnosti samotných subjektů kolektivního investování, jako jsou činnosti uvedené v příloze II směrnice SKIPCP pod nadpisem „Administrativní činnosti“ (rozsudek ATP PensionService, C-464/12, EU:C:2014:139, bod 66).
- 73 Soudní dvůr tak rozhodl, že pod pojem „spravování“ zvláštních investičních fondů ve smyslu čl. 13 části B písm. d) bodu 6 šesté směrnice spadá nejen spravování investic zahrnující výběr a převod aktiv, která jsou předmětem tohoto spravování, ale i taková plnění, jako je výpočet výše zisku a hodnoty podílových jednotek nebo akcií fondu, hodnocení aktiv, účetnictví, příprava prohlášení pro distribuci zisku, poskytování informací a dokumentace pro pravidelné účty a pro daňová přiznání, statistiky a DPH, jakož i příprava ziskových prognóz (viz rozsudky Abbey National, C-169/04, EU:C:2006:289, body 26, 63 a 64, jakož i ATP PensionService, C-464/12, EU:C:2014:139, bod 68).
- 74 Naproti tomu Soudní dvůr již také rozhodl, že na činnosti depozitáře subjektů kolektivního investování, jakož i na pouhých technických nebo materiálních plněních, jako je poskytnutí systému výpočetní techniky, se čl. 13 část B písm. d) bod 6 šesté směrnice nevztahuje (rozsudek Abbey National, C-169/04, EU:C:2006:289, body 65 a 71).
- 75 Vlády, které předložily svá vyjádření, zastávají stanovisko, že pokud mají být realitní společnosti dotčené v původním řízení považovány za zvláštní investiční fond ve smyslu čl. 13 části B písm. d) bodu 6 šesté směrnice, zahrnuje pojem „spravování“ ve smyslu tohoto ustanovení správu investic, zejména rozhodnutí a doporučení týkající se nákupu a prodeje investičního majetku tvořícího tyto investice, jakož i služby uvedené v příloze II směrnice SKIPCP pod nadpisem „Administrativní činnosti“. Pouhá technická nebo materiální plnění, jako je poskytnutí systému výpočetní techniky nebo skutečná správa nemovitostí dotčené společnosti, pod tento pojem nicméně nespadají.
- 76 Společnost X a Komise však tvrdí, že činnosti vykonávané společností A ve prospěch jejích tří smluvních partnerů, jak jsou popsány v bodě 19 tohoto rozsudku, spadají pod pojem „spravování“ zvláštního investičního fondu. Cílem všech těchto činností je optimalizace správy nemovitostí tvořících kapitál tří společností, které jsou smluvními partnery společnosti A, a v důsledku toho i zvýšení hodnoty podílů investorů ve zvláštních investičních fondech.

- 77 V tomto ohledu je nutno konstatovat, že specifická činnost zvláštního investičního fondu spočívá v kolektivním investování získaného kapitálu (v tomto smyslu viz rozsudek GfBk, C-275/11, EU:C:2013:141, body 22 a 24). Vzhledem k tomu, že aktiva takového fondu tvoří nemovitosti, jeho specifická činnost zahrnuje činnosti týkající se výběru, koupě a prodeje nemovitostí a kromě toho administrativní a účetní úkoly uvedené v bodě 73 tohoto rozsudku.
- 78 Naproti tomu skutečná správa nemovitostí není specifická pro správu zvláštního investičního fondu, neboť jde nad rámec různých činností spjatých s kolektivním investováním získaného kapitálu. V rozsahu, v němž je účelem skutečné správy nemovitostí zachovat a rozmnožit investovaný majetek, není její cíl pro činnost zvláštního investičního fondu specifický, ale je vlastní jakémukoli typu investice.
- 79 Vzhledem ke všem předcházejícím úvahám je třeba odpovědět na druhou otázku tak, že čl. 13 část B písm. d) bod 6 šesté směrnice musí být vykládán v tom smyslu, že pojem „spravování“, který je uveden v tomto ustanovení, nezahrnuje skutečnou správu nemovitostí zvláštního investičního fondu.

K nákladům řízení

- 80 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (pátý senát) rozhodl takto:

- 1) Článek 13 část B písm. d) bod 6 šesté směrnice Rady 77/388/EHS ze dne 17. května 1977 o harmonizaci právních předpisů členských států týkajících se daní z obratu – Společný systém daně z přidané hodnoty: jednotný základ daně, ve znění směrnice Rady 91/680/EHS ze dne 16. prosince 1991, musí být vykládán v tom smyslu, že takové investiční společnosti, jako jsou společnosti dotčené ve věci v původním řízení, v nichž je kapitál akumulován několika investory, kteří nesou riziko spojené se spravováním aktiv shromážděných v dotčené společnosti pro účely nákupu, držení, spravování a prodeje nemovitostí s cílem dosáhnout zisku, který se rozdělí mezi podílníky formou dividend, přičemž tito podílníci získávají výhodu i z nárůstu hodnoty jejich podílu, mohou být považovány za „zvláštní investiční fondy“ ve smyslu tohoto ustanovení pod podmínkou, že tyto společnosti v dotčeném členském státě podléhají zvláštnímu státnímu doзору.
- 2) Článek 13 část B písm. d) bod 6 šesté směrnice 77/388 musí být vykládán v tom smyslu, že pojem „spravování“, který je uveden v tomto ustanovení, nezahrnuje skutečnou správu nemovitostí zvláštního investičního fondu.

Podpisy.